

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Scan
5507
739.7

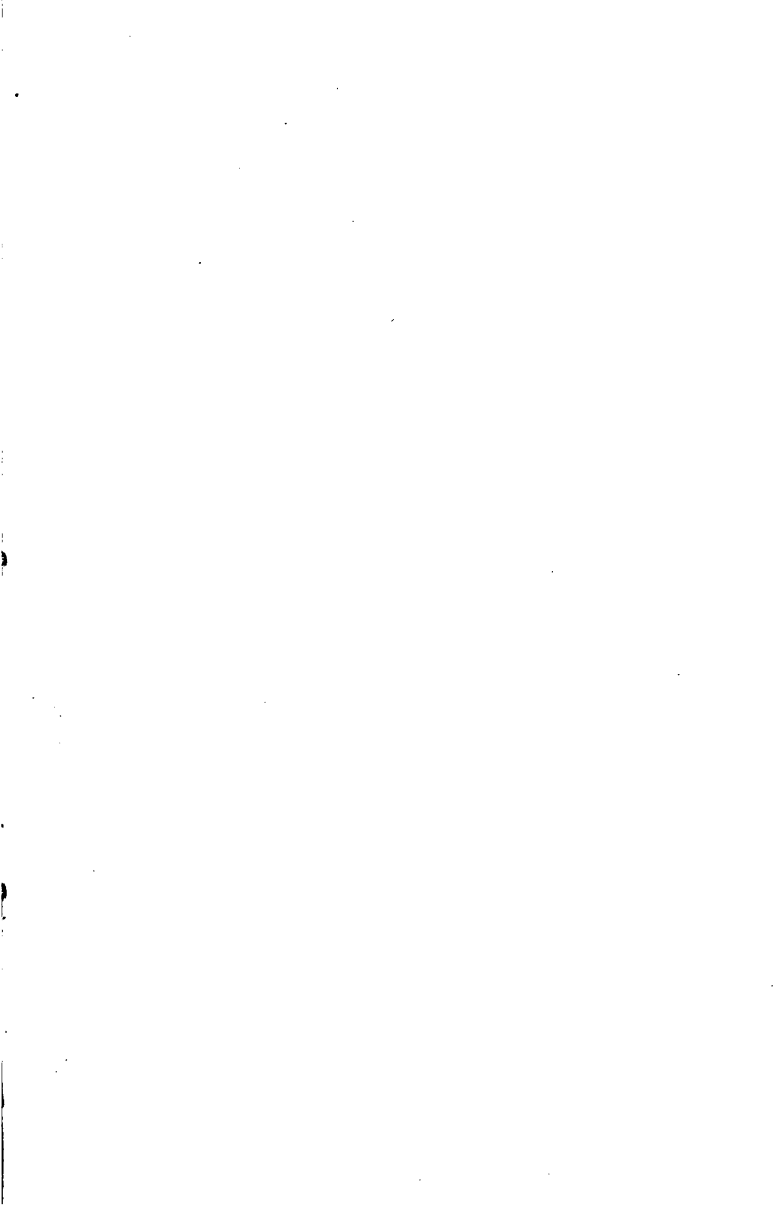
WIDENER

HN UWL5 M

Scan 5507.739.7

HEIMSPEKINGASKÓLI

OG

FUGLSKVÆÐI

ORKT AF

GUÐMUNDI BERGÞÓRSSYNI

REYKJAVÍK

ÚTGEFANDI: BENEDIKT ÁSGRÍMSSON

PRENTSMÍÐJAN GUTENBERG

1905

Scan 5507.739.7

v HARVARD COLLEGE LIBRARY
IN MEMORY OF
WILLIAM HENRY SCHOFIELD
APRIL 6, 1931 *C*

Heimspekingaskóli.

Lag: „Dægrastytting skemta skal“.

1. Þegar fólki er þannig vart,
að þeinkja' ei upp á gaman,
temprast mætti að tala um margt
týnt úr bókum saman,
andleg uppvakning,
sem helgir bæði og heiðnir menn
hafa með útskýring,
til vareygðar oss vitnað senn,
á veraldar breiðum hring.
2. Ásett hef jeg að efna ljóð,
ef auðnan vill ei banna,
um spakmæli fögur og fróð
frægstu spekinganna,
nauðsynlegust nú,
einföldum til lærdóms ljett
lesist ræða sú,
í 18 greinum saman sett
svo það merkir þú.
3. Um tíð og guð vorn greina skal,
goðin og manninn líka,
sálu speki, svoddan hjal
og samvizkuna ríka,
rjettvísi auðmýkt enn,
um dyggðir tala dramb og stjörn
og dómara lögin tvenn,

ríkdóm, ágirnd, fasta fórn,
feigð og eilífð senn.

Fyrsta grein um tímann.

4. Greinin fyrsta talar um tíð,
tímans hefst því ræða.
Lærifaðirinn börnin blið,
Bernharðus, rjeð fræða
og hjelt af henni mest,
hún oss nú fyrir hendi stár,
hvar af tvennt því sjest,
hvað ypparleg hún er og klár,
en óvirðist þó mest.
5. Hennar sómi þekkist þá,
þegar menn gegnum skoða,
að vísu hvað hún verka má
og velferðina stoða
opt á ýmsan hátt;
aumt er að vita eyðist tíð
óþarflega þrátt,
sem herrann skamtað hefir þó lýð
með hagann vísdoms mátt.
6. Hans almætti hefir sett,
að hlutirnir allir skyldi
með tíð og æfi tímgastrjett,
því temprun halda vildi
loptið lönd og sjór,
verkmeistari virðist hún
í veraldar breiðum kór,
að jafna gróða' um jarðar tún
og jurta merki stór.
7. Óvitius, einn svo tjer,
ekkert jörðin nái

út að rjetta af sjálfri sjer
 sú nema tímann fáí,
 eins fer eðli manns;
 vjer vöxum bæði að vizku og ment,
 því veldur tíð til sanns;
 öllum skepnum er hún hent,
 eins til sjós og lands.

8. Tíð framkvæmir efnin öll,
 eyðist flest á henni;
 uppbyrjan og ending snjöll,
 eins og glasið renni,
 mörgum þakknæm þó
 þó fyrir hana fæðumst vjer,
 frið hún oss til bjó,
 þá oss opt til þarfa sker
 það guð undan dró.

9. Gæzkan hans, hún gefur oss frest,
 gott er slíku að játa,
 að leiðrjettast og laga bezt
 lífnaðarins máta
 þegar vjer syndgum þrátt;
 um náðarstund hans biðlund blíð
 býður fólki sátt,
 ef hefndi hann glæpa á hverri tíð,
 hólpið yrði fátt.

10. Guð minn náði góður það
 gegndarleysið manna;
 djarft sjer margur dauða það
 þá drýgði glæpi sanna,
 en hefnd fer eftir hörð;
 annaðhvort þá öflum vjer
 eilífs lífs á jörð,

- eða missum himnesk hjer
 hjálpar meðulin gjörð,
11. Fordæmdir í kvalanna krá,
 kaupa ef tímann mættu;
 við sjálfan guð að sættast á
 svoddan kost ef ættu,
 bjóða mundu margt;
 þó veraldir hefðu þúsund þeir
 þaktar auðs með skart,
 bjóða mundu miklu meir
 mínútu fyrir part.
12. Ekki fá þeir þetta þó,
 því skyldir þú, maður,
 tímans meðan tæp er ró
 tefja ekki glaður
 við í heimi hjer,
 ei forsóma yfirbót,
 því eftir dauðinn fer;
 verði þeirra víti ljót
 til varnaðarins þjer.
13. Nú skal minnast aftur á
 athugaleysið manna,
 hversu tímans heimskir gá
 og hirða' ei um hið sanna
 hvað ágætur hann er;
 þeir líta' á þegar liðin er stund
 hvað lukkan ætlar sjer;
 sem fugl sje sloppinn fagur úr mund
 og fæst ei veiddur hjer.
14. Svo sem af boga fýfan flóg,
 eða fram hjá vatnið renni;
 eftirá mann þess iðrar þó
 að ekki náði' hann henni,

tið sem fyr var tæp.

Sophídes kvað sýnt óhapp
sumra valda klæk;

þeim sem hnoss úr hendi slapp
hljóta' að reka upp skræk.

15. Hvað mun valda, heimsk mannkind,
í hirðuleysissvíma

anar fram sem augna blind
og eyðir náðartíma?

Svara eg sjálfur því:
engu að kenna öðru er slíkt
utan bernsku ský;
heimsstjúpbörninn hylur ríkt,
er hjörtun slæðist í.

16. Óforsóttur er sá, nær
ekkert gjörir þvinga,
smábörnum til leiks er ljær
lausa gullpeninga,
þau akta þá sem eir,
gefa hvorki að gaum nje orð
þó glataðir hrjóti þeir
undir fætur bekki og borð,
beiðast slíks ei meir.

17. Þessu veldur þau eru ung
og þekkja ei gullið hreina;
eins er skýlan yfir oss þung
athugaleysis meina,
tæka að brúka tið
guði til lofs, en gá ei kýfs,
nje gagnsemi fyrir lýð,
en vjer eyðum lengd vors lífs
líkt sem börnin fríð

18. Sumir leita oft við alls
æfi að stytta sína,
með heimsins kæti og svakki svalls,
segjandi kosti fína,
vols og vellysting
þeir rússa líkt og ríki mann
svo ráfi ei hugurinn kring,
það sem holdi þóknast vann
þykir gæfa slyng.
19. Mállaus dýrin mörg hver hjer
miklu betur sanna,
tækilegan tíma sjer;
en tölu letingjanna
minnist Salómon:
hyggið maursins haustverk á
nær hægt blæs veður tón,
vetrarbjörg sjer safnar sá
að sultar forðist tjón.
20. Skógarmúsin alt eins er
iðin um sumardaga,
en athugaleysið oss sem sker
yfir nam drottinn klaga,
og segir svo við lýð:
Storkurinn undir himni hreint
hann veit sína tíð,
en turtildúfa og tranan beint
nær tilkomuna jeg býð.
21. En mitt fólk þó vill ei víst
vita af guðs lögmáli,
hermir sá, sem hefur oss lýst
með hreinu kærleiks báli,
þekkja ef kynni þjóð,
hversu tíðin heilnæm er

hún þá þækti góð
misbrúkast ei mundi hjer
með svo vandan hnjóð.

22. Hómerus sjer óskar, að
arnarvængi bæri,
og flogið í þann fengi stað,
sem fyrir sín æska væri
og næði henni að ná.
Óvitius alt eins bað
að æfina hreppti þá,
sem áður hafði hann útlifað
svo umbót mætti fá.
23. Gætum að oss guðs börn merk
svo gæfan ekki þrotni,
lífum vel með lofleg verk,
leitum eptir drottni
hvern dag hjeðan af spakt;
þetta skal svo talað um tíð
sem til hafa hyggðir sagt,
til annarar greinar eg svo skríð
um eðli guðs og makt.

Önnur grein um guðdóminn.

24. Hægt er oss við hrannar lá
af hafinu part að líta,
en vidd og stærð að vita þá
vantar spekina ýta
eða djúp þess alt;
góður maður, af gjörðum eins,
Guð þinn þekkja skalt,
fær þó enginn fullt til neins
frjett hans eðli snjallt
25. Heldur er hann í sjálfum sjer

- samur og jafn einn andi,
 yfirgripinn af engum hjer,
 alls órannsakandi
 heimskt fyrir hold og blóð;
 Aristóteles heiðni hátt
 hefur því upp á ljóð
 um hans talað makt og mátt
 með myndug orðin fróð.
26. Óendanlegt alt hvað er
 og ei hefur byrjun neina,
 þegar slíkt í sjálfu sjer
 sundur skulu menn greina,
 komast þeir ei þar að,
 engum skynsemd er svo með
 að yfir gripi það,
 nema sá einn, sem öllu rjeð
 í upphafinu stað.
27. Vjer sjáum með von og trú
 vörn guð hjer í anda,
 sem í skuggsjá nokkri nú
 nema hvað verk hans handa
 gefa' oss glöggt á skyn,
 líkt sem einhver skjöldung skýr
 skrifi til sínum vin,
 en opinberi orð hans dýr
 elskuteiknin hin.
28. Jarðargrös og alt hvað er
 al mátt hans oss sýna;
 vetrar kann ei heiptin hjer
 með hörku neitt að pína
 að aptur vaxi ei öll
 blómstur lauf og blóðin smá
 bæði um dali' og fjöll,

- sömu liti' og farfa fá,
og fagran prýða völl.
29. Valenus læknir svo hefur sagt:
sá sem vill hugleiða
sköpun minstu skepnu spakt
og skoða með umsjón greiða
hvað ágætleg hún er;
skaparann mætti þekkja þann,
er þvilíkt gjörði hjer
að almáttugur einn sje hann,
sá eðla vísdóm ber.
30. Hefur því sjálfur Ciceró,
sem í Róm var forðum
af veraldar sköpun vænni þó
svo vigtuglega með orðum
sýnt oss samlíking,
að einn guð væri eflaust til,
sá aldar stjórnar hring
hljóðar svo með skýrleiks skil
skrifara glósan slyng.
31. Hvar þú kemur í húsið eitt,
og hentuglega sjer öllu
skipað niður og skraut til reitt,
sem skart í kónga höllu,
þeinkir þú með þjer,
að ei hafi slíkt sig unnið sjálft
einhver hagur er hjer;
gjört mun hafa þettað þjált
sá þrifnar höndur ber.
32. Hagar oss þannig heims um bý
hjer þegar inn vjer reikum,
sem gesta'herbergi annað í
alt með hentugleikum,

- þú kennir kostuglegt;
 temprar loptsins tímasól
 tungl og stjörnur frekt,
 veit sinn gang um veðrahjól,
 og verkan fær svo þekkt.
33. Eins er jörð með aldintrjám
 og eðla blómum vænum;
 skógdýr leika heilmörg hámm
 hrírslum undir grænum,
 en fjenaður foldu á,
 um loptið hafa fuglar ferð,
 en fiskar um vötn og sjá;
 skaparans hönd er virta verð,
 sem vandaði bygging þá.
34. Aristótelis einnig það
 orð sín ljet við bæta:
 sköpun hyggja skulum vjer að
 í skaparanum oss kæta.
 Segir og Seneka:
 í oss víst einn andi býr,
 er heilagur sá,
 illt frá góðu eðlis skýr
 alt sem greina má.
35. Neró illi, svo er sagt,
 Siemon að spurði:
 hvað er guð? því veit þú vakt,
 en vitringurinn sem furði
 umbað eins dags frest
 til umþeinkingar svaranna senn
 svo í tje það ljezt,
 að kvöldi speking aptur enn
 úrlausn skorti mest.
36. Um daga tveggja dvöl þá bað

að dikta þeinking snara,
 en um síðir á hann kvað,
 opt til krafður svara;
 þess meir sem nú þó
 fast rannsaka fór jeg slíkt
 fyrir mig myrkur dróg,
 vanskilningur vex svo ríkt
 sem væði' í djúpum sjó.

37. Gyðingur nokkur viltur var
 og vondsleg orð til lagði
 gegn heilagri þrenning þar,
 það ei mögulegt sagði:
 þrír að yrðu einn.
 Kátur stóð þar kappi hjá
 kristinn trúarhreinn,
 hann vjek í burt sem vakrast má
 og var þá ekki seinn.
38. Hreina mundlaug hann tók þó
 helti í vatni kláru,
 ofaní ljet þar ís og snjó,
 inn sem hendur báru
 og fantinn frjetti að:
 hvort væri nú ekki vatnið eitt
 vott með þrí-skilnað.
 Júðinn þessu játar greitt
 að jafnast mætti það.
39. Mundlaug þessa maðurinn ljet
 mitt í varma standa;
 bráðnar mjöll sem hriðar hret
 hafði kælt að vanda
 og varð að vatni þá;
 slyngur síðan slær því burt
 slæma Júðann á,

- vöknaði haus á vondum furt
svo vitkast mætti sá.
40. Epitetus, einn svo tjer
með andagiptu ríka:
guðs þá fyllum vilja vjer
vorn hann gjörir líka;
mikill er milding sá;
breiða jörð oss byggir hann
búum vér þar á;
þegar vér sofum, öllum ann,
andardrætti að ná.
41. Plútharkus svo skýrir skraf:
skal það betur sæma,
guði að vita ekkert af
en illa' um hann að dæma
að mörgum gjöri hann mein;
eins og skárra er seggjum sagt
sjónar missa stein,
en að lita augum skakt
til alls í hverri grein.
42. Hjalpaðu þjer sem föng til fær,
svo frelsar guð þig líka;
svoddan gjöra sjómenn nær
þá sjá þeir hafsnaud ríka,
þeir kalla Kristum á,
leita í bænum liðs til hans
að lending mættu ná,
en handa neyta og hraustleikans
hver sem orka má.
43. Eins sem ljósið enginn sjer,
utan af sjálfs þess ljóma;
guð vorn þekkt ei getum vjer
nje grunn hans leyndardóma,

nema hvað hefur hann
 auglýst fyrir sitt orðið kent
 og anda heilagann,
 sem frelsarinn Jesús fjekk oss sent
 að fræða viltan mann.

44. Haltú oss við hreina trú,
 himnasmiðurinn sterki,
 svo satan engan svíki nú
 sonar þíns undan merki
 að göfga goðin blind;
 margir hafa menn um heim
 magnað slíka synd;
 greinin víkur þriðja' að þeim
 í þessari kveðlings mynd.

Þriðja grein um goðin.

45. Afguðanna dýrkun djarft
 djöfullinn kendi mengi,
 Babels eptir bygging snart
 brúkuðu menn svo lengi
 að þjóna myndum manns;
 úr silfri trje og gulli greitt
 gjörð voru til sanns.
 Laban átti leirgoð eitt
 því leyndi dóttir hans.
46. Mólok, Gyðinga afguð einn
 út með rjettum höndum;
 í karlmanns mynd var kopar hreinn,
 kolum og eldibröndum
 inn í hann var hleypt,
 glóandi svo gjörðist frí
 goðið, sem holt var steyp
 feður börn sín færðu því

- fórnar til með heipt.
47. Í þess faðmi börnin blið
brunnu mörg til dauða;
svo ekki heyrðist emjan stríð
af ópi þeirra nauða,
leikarar ljeku í kring
með hörputón og hljóðfærin
hvell í samstilling;
kætt hefur þanka satan sinn
við svoddan hjeraðsþing.
48. Egypzk þjóðin elska rjeð
úlfa og krókódila,
hafra, ketti og hunda með
og hofin er gjörðu skýla
virtu' og veittu pris,
ýms kvikindi augna skygn
og Indianiskar mýs;
blótnautunum buðu þá tign,
sem Belíal sjálfur kýs.
49. Völdu til þess vildarmenn
að vakta dýrin stóru;
á þeim gæsum söddu senn,
er soðnar og steiktar vóru,
en þegar eitthvert dó,
greþrað var og gefið til fje,
með gráti miklum þó,
fólkið syrgði og fjell á knje,
en fjandinn að þeim hló,
50. Tólómeus Lagus lands
lofðungs þar með ráði,
uxa jarða einn til sanns,
upp á kosta náði —
elli drapst hann í;

- 50 pundum silfurs, senn,
sendi heims um bý;
gullkálfa gjörðu menn
goðinu eptir því.
51. Indía fólk í einum stað
afguð ljet sig villa;
djöfulinn sjálfan dýrkar það
dýrs með mynd svo illa,
hann hefur kórónu hátt;
furðu mikil ferföld er,
flennist tanna gátt;
augnalagið illa fer,
með opnar nasir þrátt.
52. Skelfilegur allur er
argur þessi dóli,
býður offra blóði sjer;
á björtum situr stóli
kapellu kóngsins í;
silfurklukku klerkur hans
klingir tóla frí,
logar þar jafnan ljós til sanns,
ljóma ber af því.
53. Klerkurinn hefur belti breitt
bjöllum hlaðið að líta,
á silfurskóm hann gengur greitt,
með glóandi hanzka hvíta;
ó! hvað satan er
fullur upp með dreyss og dramb
dýrð að eigna sjer;
frelsi oss drottinn flekklaust lamb
frá hans valdi hjer.
54. Í Frankaríki' er sagt að sje
sett í klaustri breiðu

meyjar snikkuð mynd af trje,
 menn hafa þar til reiðu
 fórnir henni að fá.
 Appolló var afguð rjett
 áður Grikkjum hjá,
 en Rússland annar plágaði prett,
 Pótollus hjet sá.

55. Dagon neðan dökkur var
 digrum fiski líkur,
 að ofan mannsmynd á sjer bar,
 að því skriftin vikur,
 dýrkaður í Asdoð.
 Belzibub var Ekron í,
 sem eitt sinn gjört var boð;
 Micha þóttist maður frí,
 myndaði sjer þó goð.
56. Jeróbóam kóngur knár
 kálfa tvo af gulli
 gjöra ljet í geðinu þrár
 hinn guðlöstunarfulli;
 en Akab Baal bað;
 ræktu Jóvis Rómverjar
 ríkir í sínum stað;
 Babýloniskra Bel goð var,
 braut hann Daníel það.
57. Sjáum hversu satan kann
 sjálfs guðsmynd að spilla,
 varast skulum vjer víking þann
 hann venur svo fólkið illa
 dreyssugt drottni frá.
 Í fjórðu grein þó heyríst hjer
 hvað heimspekingar tjá,

hversu maðurinn aumur er
og æ sín skammast má.

Fjórdá grein um manninn.

58. Sólon vitri mælti um mann,
meistari spektar lista,
að óklárindi ein sje hann
í uppruninum fyrsta
grant ef gætt er að,
bezta meðan ber hann líf
bóla vatns er það,
en eptir dauðans endað kíf
orma og maðka spað.
59. Aristóteles segir hann sje
sannlegt eptirdæmi
breiskleikans, sem berst í hlje
brögðum við þó kæmi
tíma og tíðar rán,
ellegar herfang æfinnar
með óvíst gæfu lán,
leikspil völtu lukkunnar
og læzt svo með þeim án.
60. Kjent líkneski er hann og
auðnu valds á seimi,
einnig mörkuð vigtug vog,
sem vegst á hjer í heimi:
öfund reiði og eynd.
Láttu ei drottinn lasta mín
laun mjer verða geymd,
döpur þar til dauðans þín
dimm er yfir mig streymd.
61. Orð þau talaði Archýtas,
að þeim vel mátt grunda,

þú mátt hafa það vjes og vas
sem viltu sjálfur stunda,
en aldrei þarftu þó
að vona, að það vinnist þjer
að veiða fisk úr sjó
þann sem beinlaus allur er,
eins fer stundleg ró.

62. Hjer í heimi enginn er
einn svo happagefinn,
að sítvinnist ei sorgin þver
saman við lukkuvefinn,
Ciceró svo fjekk tjáð.
Ódauðlegur einn guð, best
út hefur dreift og sáð
sinni rænu meðal mest
manna um jarðar láð.
63. Valdi hann þá að vera enn
verndara heimsins landa,
fyrirliða og forsvarsmenn
með frjálsum skilnings anda
heimsins hlaup að sjá,
að þeir kunni öllu því
eptir fylgja þá;
háleitt var þeim hugvit í,
heiðnir menn svo tjá.

Fimta grein um sálina.

64. En með fljóta yfirferð,
svo ekki leiðist meingi,
að fimtu grein jeg víkja verð
og vita ef nokkuð fengi
sagt um mannsins sál,
skikkanlegt svo skiljist þjer,

- sem skoða vilt þetta mál
óðauðlegur andi' hún er
og ætti að vera forsjál.
65. Aldrei sálir' eldast þar,
Epimenelus sagði;
mun hann hafa þeink't til þar
þegar mann holdið lagði
akur drottins í;
skilst mjer verði ungleg önd
útvalin og ný,
hversu lengi heims um lönd,
sem hraknings varð ei frí.
66. Svo er háttað, segja má,
sál manns og líkama,
eins og þeim, sem ljét sjer ljá
leigu hús til sama
og einatt upp sig bar,
að optar illa endist sinn
ódýrri sem var;
veggir bæði veiklist inn
og viðir trosni þar.
67. Eins hefur sálin um sitt hold
ætið nóg að klaga,
sem er hennar hús á fold
hjervistar um daga,
þar vantar víst umbót,
þó særíst nokkuð samvizkan
synda fyrir rót,
ávalt kreinkja eitthvað kann
auga hönd og fót.
68. Kannskje dauðinn komi þó að
og kalla til hennar mætti,
að flytja sig úr fornum stað

fyr en von á ætti,
 ellegar ef af mann veit,
 sje hún þá til passa prýdd
 í paradísar sveit
 holdsins bygging hrekst ei nýdd
 heljar ofan í reit.

69. Sál er herra sjerhvers manns,
 þótt setji sig hold á móti,
 óvinir það efla hans
 svo yfirráðin hljóti;
 en guð gefi oss að gá
 vizkunnar, sem varnar bezt
 vondri heimsku frá;
 í stefinu það sjötta sjest
 samtal máls um þá.

Sjötta grein um spekina.

70. Þeim, sem settur yfir er
 annað fólk í heimi,
 vísdóm meiri vita ber,
 vil eg því ekki gleymi
 stoltir stjórnar menn;
 því eins er munur ólærðs manns
 og þess hyggna senn,
 sem galinn hestur sje til sanns
 saman og altaminn.
71. Ei þó skólinn öllum sje,
 sem eiga kennslu að vanda,
 gjörður til að græða fje
 gott má af honum standa,
 því sá, sem opt vill sæll
 herra í æsku halda sig
 hvefsinn og ódæll,

- að vísu mun, þess væntir mig,
verða í elli þræll.
72. Úngur maður einn var sá,
um skal dæmi lýsa;
djarfur vildi drengur hjá
Diogenis vísa
koma til kennslu sjer;
meistarinn fyrst það vita vill
hvað vellundaður hann er,
hvert þoli slög eða orðin ill
ef að í milli ber.
73. Reyna skal jeg, við sjálfan sig
sagði hinn vizku ríki,
hvert hann er, sem uggir mig,
í öllu svo mjer líki
þolinmóður þó,
ellegar stífinn stór og þrár
stoltur geðs um þró;
einn svínsbóg fjekk, aldurs hár,
ungum manni og hló.
74. Bað hann skyldi bóginn þann
bera vel og lengi
eptir sjer og hirða um hann
hvert sem að þeir gengi,
en hinum ei hugnast það,
tók þó við og talaði fátt
tregt svo gekk af stað,
nokkra stund með bóginn brátt
borgar vítt um hlað.
75. Kunningjarnir hlóu að hal
og hvefsni margur sendi,
þoldi hann ekki þeirra tal
og þeyti bóg af hendi,

en strauk í burtu strax;
 Díogenis segginn sá
 seinna annars dags,
 aldraður við ungan þá
 orðum kom til lags.

76. Vasaðu, son minn, velferðar
 veg þann, sem þú getur,
 því okkur skyldi ekki par
 utan svinsbógs tetur;
 kalt svo kvöddust þeir;
 með asna höfuðið úr því gekk
 hinn yngri stála freir,
 heppnast bræður hafa þeim rekk,
 því heimskur margur deyr.

77. Plató segir: haldist hjer,
 heimskur er sá maður,
 sem þykkist ekki þegar hann er
 þunglega ávítaður
 og metnast minnst við hól;
 Metolkes kvað fót og fje
 fást fyrir linna ból,
 en vísdómurinn, segir hann sje
 sá sem tíðin ól

78. Sócrates það telur tvennt,
 til þess máttu hlýða
 betra en nokkra bókament
 að bindast ills og líða;
 friður fávís mann
 skrautlegu líkur skipi er,
 sem skriður sels um rann
 og slinna í stafni slæman ber
 sem slynkt ei stýra kann.

79. Karmídes, þeim gríska glögg

gefið var svoddan næmi,
að allt, sem las hann eitt sinn snögg,
þó ýmsar bækur kæmi,
þegar kunni hann það;
ofvis heita er ekkert vit
einn hefur til svarað,
opt nú gamlir iðka rit
en ungir feyja blað.

80. Sócrates með sinnið blint,
að sjá fyrir augum vorum,
tuttugu og fjórar stundir stint
stóð í sömu sporum
þungum þaunkum í;
hann um siðir hóf upp mál
hátt úr kafinu því,
að einn guð sje sem önnur sál
ódauðleg og ný

81. Stóran mann og heimskan hjer
jeg hræðist minna að reyna,
en hygginn þann, sem allsmár er,
Antiópas nam greina;
en nú er önnur nauð:
Eins er að sjá og samvizkan
sje í fólki dauð,
sem hirðir um enga heims í rann
bluti meir en auð.

Sjöunda grein um samvizkuna.

82. Sezt hjer inn hin sjöunda grein
um samvizkuna að ræða.
Spakir segja hún sje hrein
haldin beztu gæða,
friheit foldu á;

- Paríander kvað peninga tjón
plágu minna að fá
heldur en manns um hyggju frón
hennar skaða að ná.
83. Díógenes talar og tjer
að tegund engin betur
frii mann frá hræðslu hjer
en hrein samvizka getur,
er flekk ei með sjer fann
hvað dreyssugur sem annars er,
opt hún skelfir þann,
sem geymir hrekk í geði sjer,
því gest hvern óttast hann.
84. Vond samvizka' er verri en sótt,
víst má þessa kenna,
því innan loga í fyrstu fljótt
flest öll hús, sem brenna,
er hún ein af þeim
vítiskvölum verstu þó,
sem vara í öðrum heim,
stórsyndara styttr ró
sterkari vitnum tveim.
85. Lifðu, segir Senecá!
sem sæju allar þjóðir,
orð þín verk og þankar þá
þeir sjeu jafnan góðir;
því ríktið rírna kann,
en samvizkan aldrei þó
ærlegan svíkur mann.
Að grein áttundu jeg glósu dróg
glöggt sem dæmið fann.

Áttunda grein um rjettvísina.

86. Ræða skal um rjettlætið,
sem ritning hrósar viðá,
hvar finnst maki að hreinum sið
heimsins byggðar lýða,
Nathanaels nú?
hverjum guðsson gaf þann prís:
góð er minning sú,
að frómur væri og full rjettvís
með flekklaust skilningsbú.
87. Eins finnst honum nú annar jafn;
jeg eptir grundað hefi,
sem menn leiti upp hvítan hrafn
með hreinu gyltu nefi
og klárum silfurklóm;
heiðnir betur ræktu ráð
með rjettvísinnar dóm,
en margir kristnir menn um láð,
því minnar öldin fróm.
88. Valeríanus keisari knár
keröld rjett ljet smíða,
vogir og stikur, vizku hár,
hann vildi ei annað líða
hvern sem hitti þar;
mælir nokkurn markaðann,
sem máta ei slíkan bar,
brjóta ljet eður höggva hann,
en hönd af smiðnum skar
89. Hermes einn í Egyptó,
þá eitthvað fór að kaupa;
sem að ódýrt selt var þó
en sýndist meira hlaupa
borgaði betur sá;

mest sem vert hans meinti trú
svo mönnum drægi ei frá,
dauður er hann fyrir nokkru nú
en nær skal makann fá.

90. Kató engan kæran vin
kunni svo að eiga,
að bragnar á því bæri skyn
að breyta mundi meiga
hans rjettvísi hót;
svoddan blómstur sjást ei nú
sitja á hverri rót;
dauð sanngirni deyðir trú,
drottinn vinni oss bót.
91. Um Fabricíum mæltu menn,
sem meingið helgan kallar,
bágt svo væri að benda enn
byggð hans skilningshallar
fast rjettvísi frá;
líkt sem sól að hindra hjer
hlaupi sínu á;
haltu hvern mann eins sem er,
en að þjer sjálfum gá.

Níunda grein um auðmýktina.

92. Níunda grein um auðmýkt er
og ágætt lítillæti;
gott er að vera af góðum hjer
getinn heims um stræti,
en þó er betra það,
að þú mætur sjálfur sjert,
sjá þinn viðskilnað
hald þig minna' en virðist vert,
vinur, í þínum stað.

93. Filippus kongur, maktar megn,
 á Macedonía landi,
 morgun hvern ljet fast með fregn
 fyrir sjer úthrópandi
 svein sinn svoddan tjá:
 minnstu þess þú maður ert
 milding jörðu á
 hofmenn skyldu heimsins bert
 hugsa um vísu þá.
94. Undirgefnir erum vjer,
 auðmýkt vel því sæmir,
 sínum herra sjerhver hjer,
 sem oss kennir dæmi
 hundraðshöfðingjans,
 sem lítillátur bað um bót
 á böli síns vinnumanns,
 þar hefur dyggðin fest sinn fót
 í ferils sporum hans.

Tíunda grein um dyggðina.

95. Í tíundu grein er talað um dyggð,
 til hennar skyldi oss minna,
 hverja nú um heimsins byggð,
 -heitir bágt að finna
 öldum þessum á;
 falskan mann og hollan hjer
 háttur skilur sá,
 að æra og skömm ei sita sjer
 saman í einni krá.
96. Díógenes segir: sá,
 sem mest talar um dyggðir
 en þær hefur engar þá,
 er um hyggju byggðir

líkur löngum hjer,
 hljóðfærum, sem hljóma brátt
 hreyft þegar við þeim er,
 öðrum skemta opt og þrátt,
 en aldrei sjálfum sjer.

97. Antistenes segir til sanns:
 sveit það teiknið þekki
 foreyðslu síns fósturlands
 fólk nær gjörir ekki
 gildan greinarmun
 vondra og góðra á milli mest
 það merkir gæfuhrun;
 en dreyssugir með drambið verst
 draga sjer engan grun.

Ellefta grein um drambsemina.

98. Grein ellefta gjörir á skil
 glögg sem hjer má sanna,
 hvað heimspekingar töluðu til
 tærilætis manna,
 sem stoltir státa hjer.
 Aristóteles eitt sinn sá
 ungan hal hjá sjer,
 með dreyssugt viðmót, drambsamt gá,
 en drussasvip þó ber.
99. Vist þess óska vildi' eg mjer,
 væri og snild að bera,
 svoddan maður, sem þú hjer
 sjálfur þykist vera,
 meistarinn mæla vann,
 en óvinir mínir allir bert,
 illir geðs um rann;
 þvilíkt væri, þú sem ert,

- vjer þekkjum landsvanann.
100. Í Aþenuborg á Grikkja grund
gjörð voru lög þau forðum,
nær með hofmóð nokkra stund
nokkur af baugaskorðum
götum gekk þar á,
sektum hlaut að svara tvist,
svo skyldi enn til gá;
þúsund Drakkmas reffarist
ráðinu mátti fá.
101. Díógenes dreng einn sá,
sem dreyssuglega var klæddur,
til hans spakur talaði þá
tignarskrauti gæddur:
skírt ef skartar þú
fyrir karlmönnum fríðum hjer
feil slær heimskan sú,
því aldrei biðlar aflast þjer
með ektaskapartrú,
102. En skartir þú, sem skynjar mig,
skírt fyrir ungum fljóðum,
að lítist betur þeim á þig
það er ekki af góðum
hugsunum heldur gert,
að svíkja nokkra silkieyr
sjálfum á þjer bert,
því þú þykist miklu meir
maður en þú ert.
103. Menekrates læknir ljóst
ljét það á sjer heyra,
dreyssugur með dramb og þjóst
af drengjum vildi ei meira
þeim lið fjekk lagt til sanns,

en undirgefnir segist sjer
 og sannir þrælar hans;
 heiðran veittist geira grjer,
 sem guði himna ranns.

104. Hví mun maðurinn vilja' óvar
 volsa og mikið láta,
 er hann veit sig ekki par
 orka í nokkurn máta
 gæfu að gefa sjer;
 þó oflátungar öðrum lýð
 æðri þykist hjer,
 eins jeg sje í armóðs tíð,
 auðnan með þá fer.
105. Háðung það fyrir hygginn mann
 jeg held í öllum greinum,
 dreyssuglega ef drambar hann
 af drottins gáfum hreinum;
 því satan hóf þann sið
 ótukt narra og apa vjes
 enginn styggist við,
 sagði hinn vísi Sókrates,
 sem sjeð hefur mannfólkið.

Tólfta grein um stjórnina.

106. Í tólfstu grein nú talað er,
 til þess máttu hlýða;
 um stillilega stjórn hjer,
 sem stórhöfðinga prýða
 fremur fanta sveit
 mannkostunum mest af skal
 og margskyns herlegheit;
 Agesílas hóf það hjal,

hans jeg orðin veit.

107. Keisari eða kóngur einn
kostum þeim sje gæddur:
aldrei við sinn óvin neinn
óttasleginn nje hræddur,
en frómum fylgi lýð;
sparsamur má vera víst
og var í lukku tíð,
í fjórða máta forsmá sízt
fullgóð ráðin blíð.
108. Ísocratem, heldur hann,
frá hinum þekkjast mætti
fyrir þau manndóms verk sem vann
vanur sparsemdarhætti,
sem sjóli gæddur sje,
en kræsingum ekki í
eða sællífi,
stjórn má kalla þessa því
þrældóm skínandi.
109. Crysippus hinn spaki spakt
spjallar af vísdóm sínum:
jeg get ei stjórnar girnst, því makt
að guði misþóknast mínum
ef hún illa fer;
en gangi til sú valdsstjórn vel
vondir reiðast mjer,
vandaminst því víst jeg tel,
að vera sem aðrir hjer.
110. Undirsátar öfunda lán
yfirvaldsins stundum,
þykjast geta alls þess án
og ótal verzlað pundum
ef svoddan veittist sjer;

enginn betur kenna kann
 hvar kreppir skórinn þver,
 heldur en sjálfur þú sem þann
 þrátt á fæti ber.

Þrettánda grein um dómara.

111. Í grein þrettánda gefst til sanns
 glöggt þar um að skrafa,
 hvað dómararnir lýðs og lands
 lærðir eiga' að hafa
 af fjórum dyggðum flest:
 guðhræðslan er ágæt ein
 og rjettvísi bezt,
 frekt ágirndar forðist mein,
 en fylgi sannleik mest.
112. Þeir þrír hlutir diuimast djarft
 dómarans augu blinda,
 vinskapur með elsku art
 og óvild til mannkinda
 sjálfs gagn þriðja þó;
 því er lögum þings úr sal
 þrálega fleygt á sjó;
 meir enn hjer um mæla skal
 margur að því bjó.
113. Jósafats var játning nett
 Jórsala kóingsins forðum,
 að dómurinn væri drottins rjett,
 djörfum bauð með orðum
 vel að vanda hann;
 þeim sem yfir leiddu lög
 landsins almúgann;
 valdsmenn skyldu varir mjög
 að vera eins og hann.

Fjórtánda grein um lögin.

114. Í fjórtánda jeg fæ þó grein
fyrst af því að skýra,
hvað lýðir hafa lögin hrein
lagt í virðing rýra
ýmsum löndum á,
ekki síður um Ísafrón
en þeim grísku hjá,
meistarinn hefur sett fyrir sjón
samlikingu þá.
115. Eins eru lög, jeg kalla kann,
og kóngulóar vefur,
smáfuglunum heldur hann,
en hinum stærri gefur
rúm að ráfa í gegn;
þau klippa opt með klemmum tveim
kothóndann og þegn,
en stórhöfðingjar þrykkja þeim
þrálega yfir megn.
116. Ápenuborgar illir menn
Alexandrum spaka
sveltu í hel fyrir svoddan enn
hann sagðist yfir þeim vaka
lög með geysigóð;
en þau fyrir sín vondu verk
vanbrúkaði þjóð;
opt hafa því lík orðin merk
aukið fleirum móð.
117. Plútarkus kvað mætara' mjög
mönnum vera frýjum
að efla gömul og iðka lög,
en auka mörgum nýjum.
Keisari Neró knár,

lögmál bezta lýðnum gaf,
sem letrin herma klár,
en lifði verst þó öllum af,
argur og lyndis þrár.

118. Langtum bezt þau lög jeg tel
lands í byggðum skarta,
innskrifuð sem eru vel
í yfirvaldsins hjarta
hollri hegðun í,
og útbreiðast fyrir utan kýf
aldurs daga, því
þeir eiga' að hafa auðkennt líf
sem öðrum stjórna frí.
119. Heiðarlega' að haga sjer víst
hver svo laganna njóti,
stöðugir, en setjast sízt
sannleikanum á móti,
sparsamt, þakklátt þel;
bakstytturnar forðist framt
fanta og narra vjel,
hvers manns smjaður hata samt
hagfelt þeim jeg tel.

Fimmtánda grein um ríkdóm.

120. Grein fimtánda gefa' á skil
gjarnan nú jeg skyldi,
um ríkdóm fellur ræðan til,
rjett því margur vildi,
sem eignast mikinn auð
hverjum manni heiðrast af
og hafa læzt enga nauð;
meistarinn fyrst þá minning gaf
að mold sje jarðar snauð.

121. Díógenes dikta vann
 djarft með orðum snjöllum
 um rjett vel búinn ríkismann
 sem rýr er að menntum öllum,
 en umvefst orma beð,
 sem gerfisfalleg gemlings kind
 gyltu reifi með,
 því bæði' er vizkan búningsmynd
 betri, en skraut og fjeð.
122. Þó purpura júnkur siti í sal
 og svelti úti' hinn armi,
 meiri' er sæmd að hyggnum hal
 í hreinum vaðmálsgarmi,
 en fanti' í fløjelskjól;
 nóg má ríkur segast sá,
 er svalt ei par nje kól
 og ljet sjer nægja lukku þá
 sem lánast undir sól.
123. Opt hefir drussa ósnotran
 auðurinn prýtt á veldi
 fyrir alþýðu forgyltan,
 en fátækt margan hreldi,
 sem betri listir bar;
 ríkdómur fyrir heimskan haus
 helzt án skynsemdar,
 er sem blakkur beizlislaus
 bágur meðferðar.
124. Lifir þú, segir Seneká,
 sem þín girnd að vikur,
 að vísu máttu vita þá
 þú verðir aldrei ríkur,
 en alist æfin hjer
 eptir náttúru þinni því

þörf sem rjett til er,
fátækt ef þú fellur í
fullvel trúðu mjer.

125. Guð hefur því svo hagað til
heims um víðar grundir
að þrennslags skyldi þjóð með skil
þrifast sólu undir,
reisugir ríkismenn
og fátækir aðrir þó
og þurfandi í senn,
meðal fjórðu mest í ró.
Mammon býður enn.
126. Auður heims er orðinn nú
afguð meir en fjandi,
hann svíkur opt frá sannri trú
sálir óteljandi;
mörg eru dæmin mest;
þessu veldur ágirnd örg
og athugaleysið vest,
fyrir stundlegri ber þó björg
búksorg öldin flest.

Sextánda grein um ágirndina.

127. Í grein sextánda sest hjer inn
sýnt með fæstum orðum,
hvað ótjerleg sje ágirndin,
sem allir hyggðir forðum
löstuðu í heimi hjer.
Seneka hefur mælt um mann,
sem mjög gýrugur er,
að soltnum líktist hundi hann,
sem hrifsar alt að sjer.
Frekleg ágirnd fullvel kann

að fylgja hverjum eyrir;
 þrátt hún eykst við ábatann,
 þá auðinn saman keyrir
 mammons vinurinn mest,
 þess ríkari þjóðum hjá
 því kargari ljezt
 elztur þegar sannast sá
 sinkur allra verst.

129. Snauðan vantar margt hvað mann,
 málshátturinn spjallar,
 en ágjarnan alt hvað hann
 eiga þarf og kallar
 fje gjörir frænda róg,
 auðugur þykist opt af seim,
 aldrei ríkur nóg,
 þó klenóðum og kólgu eim
 komi hann ekki í lóg.
130. Aristippus laus við last
 líf sitt með því varði,
 að gullsjóð sínum fleygði fast
 flausturs út af barði
 og orðum fjekk svo ýkt:
 dælt er betra' jeg drekki þjer
 djúpið ofan í ríkt,
 heldur en brátt þú banir mjer,
 þó brenni í mörgum slíkt.
131. Speking þessum vitra var
 víst með orðum köldum
 eitt sinn brigslað um það þar
 af órækslunnar völdum,
 að akur hans eyddist nær;
 Aristippus svo með sann
 samsint þessu fær,

í andsvarinu út gaf hann
athugaglósur tvær.

132. Fast er betra hann fordjarfist
fyrir mínar sakir,
heldur en að jeg óvirðist
yfir honum sem vaki
fyrir hans skuld svo fljótt;
öðruvísi held jeg hjer
hagi ágjarnri drótt,
sem fjenu safnar frekt að sjer
framm í banasótt.

Seytjándá grein, um tímann.

133. Í seytjándu eg vil grein
athugaverðugt segja,
hvað oss ritning hermir hrein
hljótum vjer að deyja
allir eitt sinn víst;
nær dauðinn klappar dyrnar á
dvelja fær mannlíf sízt;
veraldar hyggja vond og flá
í vil fyrir mörgum snýst
134. Heiðnir hafa betur beint
búist við sínum dauða,
en kristnir nú, sem kjenna hreint
hvað kröftug lækning nauða
orðið drottins er;
falsi og löstum fyrri menn
forðuðu betur sjer,
náttúrunni ofbauð enn
hvað eptirkomandi sker.
135. Í Egyptalandi einn sá var
afbragðs sigur forðum

nær gestaboðin gjörðust þar
 með gleðskaparins orðum,
 þeir völdu víst til mann,
 með dauðs manns mynd í hendi hljóp
 hverjum sýna vann
 innhýsingi í þeim hóp
 og svo talaði hann:

136. Einn og sjerhvern, eg þess bið,
 et og drekk þú maður,
 skoðaðu til og skemt þjer við
 sköpun þessa glaður,
 því eptir dauðann eins
 vita máttu' að verður þú;
 vildu runnar fleins
 með kappi slíku kefja nú
 kvíðann banameins.

137. Um dauða jafnan þeinktu þinn
 og þann uppmála skyldir
 í hugskotinu hvert eitt sinn,
 ef hraustur deyja vildir,
 Seneca segir það.
 Águstus nam óska sjer
 opt skrifaði og bað,
 að góðan mætti hljóta hjer
 heimsins viðskilnað.

138. Xerres vildi' ei heyra hót
 hjalað um dauða manna,
 en Agag þóttist aptur á mót
 öruggur helstund kanna
 er Sanúel sundur sneið;
 Aristóteles andláts tíð
 einatt fyrir kveið,

- segir dauðinn sje hjá lýð
sú grimmasta neyð.
139. Huggun vissu' ei heiðnir þó
hjartans kvíða' að stilla,
svo sem lýsti Ciceró
sjálfs hans efi og villa
um andar ódauðleik;
guði sje lof sem gaf oss skyn,
á grænni lífsins eik,
sem vínkvista sjer valdi kyn
með visin laufin bleik.
140. Það er ljóst, að vitum vjer
af vottan heilags anda,
enga dauðinn orku ber
útvöldum að granda
þó svipti fjöri um sinn;
til lífs eilífs þá langar þrátt
og leiðast svo þar inn,
sem heimsins vinir hirða um fátt
hjálpa oss drottinn minn!
141. Óguðræknir eiga sjer
engan verri en dauða
viðsjálsgríp í heimi hjer,
því hann er upphaf nauða
athugalausum eitt;
til satans alla sendir þá
sem hann getur veitt
og ekki í trúnni falla frá
er fyrr hafa illa breitt
142. Drottinn guð mig vara við
víst á hverjum degi,
að láta af illum synda sið
svo mjer dauðinn eigi

geti grandað þar;
 í andlátinu eru tvær
 eptir brautirnar,
 víst ójafnar virðast þær
 og vara til eilífðar.

Átjándi grein, um eilífðina.

143. Stef átjándi gjörir á grein
 grunda ræðu mína:
 Tímalaus mun eilífð ein
 öllum mönnum sýna
 hvað herrans makt er há;
 blessuð lætur börn sín, hann
 búa himnum á,
 en vondum steypa í kvalir kann,
 þeir komast þar ekki frá.
144. Þeinktu sál mín þar um nú
 á þessum náðartíma;
 hörmuglega hlýtur þú
 hrökt frá drottni rýma
 dóms á degi þeim;
 aðskilin, sem Adams börn
 eru' í flokkum tveim,
 nema Jesús veiti vörn
 þá vinir hans kallast heim.
145. Guðdóms þeirri grandar þjóð
 grimdin ævarandi,
 sem hrapar ofaní heljar glóð
 þar hrekkvís plágast fjandi,
 hörmung sú er hörð
 hinir ljóma og leika sjer
 á lifandi manna jörð

- um eilífð þá, sem aldrei þver
með elsku og þakkargjörð.
146. Allskyns gæði endalaust
eiga þar að vara,
vjer uppheljum vora raust
með vitrum englaskara
svo klingi söngur klár;
hver er í drottins dýrðarsal
dagur sem þúsund ár
útvöldum til yndis skal
en engin fellir tár.
147. Lofstýr allir láta þar,
hjá lambsins stóli hljóma
syni guðs, er syndir þar
og síðan gjörði oss fróma
arf að eignast sinn,
trúar augum mínum með
mæni jeg þangað inn
svo hneigist til þín hugur og geð,
herra Jesús minn.
148. Jeg vil því hjartans fegin frá
frelsast heims ónæði.
Í þínu ríki þig að sjá
þau mjer veittu gæði
fyrir þitt blessað blóð;
útskúfaðu ekki mjer
ofaní heljar glóð,
þótt margt jeg bryti á móti þjer,
því miskun þín er góð.
149. Heilags anda hjástoð með
hjálpa sálu minni
til að rækja girndar geð
gæzku eptir þinni .

meðan jeg hjari hjer;
 dáða góða dauðastund
 drottinn gef þú mjer,
 svo geti' eg komist guðs á fund,
 þá glaður hjeðan fer.

150. Mjer þyki mál að þagna um sinn
 á þessum átján greinum;
 gef þeim öllum græðari minn
 gleði í anda hreinum,
 sem hjer hafa vel til hlýtt.
 Fróða menn jeg forláts bið
 þótt falli kvæðið lítt,
 en ungir menn og einfalt lið
 athugi málið nýtt.

151. Diktuð þessi dæma skrá
 dregin af sagnar hjóli
 heitir svo sem heyra má
 heimspekingaskóli;
 nafn mitt nærri stár,
 er það kjent við engla gram
 og upphæð meyjar fjár;
 hafi sá þökk er hróðurinn nam
 og hendir ekki að dár.

152. Himin, vindar, hafið, lönd,
 hæðir, vötn og eldur,
 tungl og sól með teiknin vönd,
 tempran alt hvað veldur,
 dýrki drottins nafn;
 dropar grös, sem dægur tvenn
 og dýrðlegt englasafn.
 Amen, segi allir menn,
 enginn er honum jafn.
-

Fuglskvæði úr Annálum

orkt af sama.

1. Einsetumaður einu sinni
út gekk hann af skemmu sinni;
lund er sagt hann fyrir sjer finni
fjaðraveiðin sat þar á.
Fagurt galaði fuglinn sá;
hann söng þar upp á Sæborginni
sætt í þessum lundi;
listamaðurinn lengi þar við undi.
2. Ábótinn svo að því gáði
engra hluta gæta náði,
hann starði á þann, sem stóð á láði,
úr stað sjer hvergi þaðan brá,
Fagurt galaði fuglinn sá.
Historían honum tjáði,
að horfinn dagurinn mundi;
listamaðurinn lengi þar við undi.
3. Sæmdarmaðurinn svo rjeð inna:
senn er mál til húsa minna,
dagurinn mun því ljúfur linna,
lystir mig nú hjeðan að gá.
Fagurt galaði fuglinu sá.
Jeg hikaði vegna hljóða þinna
hjer í þessum lundi;
listamaðurinn lengi þar við undi.
4. Jeg held nú bezt mig hjeðan að vakka
heim til minna byggða flakka,
skemtunina þjer jeg þakka

þíðlega sem verða má.

Fagurt galaði fuglinn sá;

þótt beðið hafi jeg býsn að smakka
af burtförinni um stundir;

listamaðurinn lengi þar við undi.

5. Söfandi var hann samt þó veki,
sá hann borg og staðarins slekti,
hvorki hús nje hólða þekkti
honum mjög í geðinu' brá.

Fagurt galaði fuglinn sá.

Honum fannst svo, sem hver sig hrekkti,
hann hrumur af elli stundi;

listamaðurinn lengi þar við undi.

6. Könnuðust ei við kappann hinir,
kólnaðir voru hans allir vinir,
dauðir bæði dætur og synir,
dapur einn stóð eptir þá.

Fagurt galaði fuglinn sá.

Hans voru kraptar líkams linir,
sem líklegt þykja mundi;

listamaðurinn lengi þar við undi.

7. Af sínum ferðum fólki sagði
og fugli þeim, sem aldrei þagði.
Einn jeg þar við eyrun lagði
og unaðarsönginn heyrði á.

Fagurt galaði fuglinn sá.

Dapur niður datt að bragði
dauður trú jeg hann mundi
listamaðurinn lengi þar við undi.

8. Þeir fóru að skoða í fornar bækur,
fannst þá í þeim svoddan kækur,
að horfið hafði hamingjutækur,
fyrir hundrað árum þaðan í frá.

- Fagurt galaði fuglinn sá.
 Varla er von hann væri sprækur,
 var honum þörf á blundi;
 listamaðurinn lengi þar við undi.
9. Af honum sást svo ekki parið
 utan smágjört moldarbarið;
 efnið er þá yfir farið
 útskýringin finst þar hjá.
 Fagurt galaði fuglinn sá.
 Sönglistinni svo er varið
 samvist guðs og fundi.
 listamaðurinn lengi þar við undi.
10. Þúsund ára þinna hagar
 þar finnst ekki lengra en dagur;
 englasöngurinn er svo fagur
 öllum þeim sem heyrð hann fá.
 Fagurt galaði fuglinn sá.
 Upp í naust skal bágur bragur
 borinn verða af sundi.
 Listamaðurinn lengi þar við undi.
-

